

sarasvatItantram

——
సరస్వతీతన్త్రమ్

——
Document Information

Text title : Sarasvati Tantram

File name : sarasvatItantram.itx

Category : devii, sarasvatI, devI

Location : doc_devii

Transliterated by : DPD

Proofread by : DPD, Preeti Bhandare

Latest update : April 13, 2027

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 13, 2024

sanskritdocuments.org

సరస్వతీతన్త్రమ్

విషయానుక్రమణికా

- ప్రథమః పటలః
- ద్వితీయః పటల
- తృతీయ-పటలః
- చతుర్థః పటలః
- పంచమః పటలః
- షష్ఠః పటలః

ప్రథమః పటలః

శ్రీపార్వత్యువాచ -

మన్తార్థం మన్తచైతన్యం యోనిముద్రాం న వేత్తియః ।

శతకోటిజపేనాపి తస్య విద్యా న సిద్ధ్యతి ॥ ౧॥

మహాదేవ మహాదేవ ఇతి యత్ పూర్వసూచితమ్ ।

ఏతత్తత్వం మహాదేవ కృపయా వద్ శక్యర ॥ ౨॥

పార్వతీ కహతీ హైం -మహాదేవ ! జో మన్తార్థః, మన్తచైతన్య

తథా యోనిముద్రా నహీం జానతే, ఉన్నేం శతకోటి సంఖ్యాత్మక జప కరనే

నే భీ విద్యా సిద్ధ నహీం హోతీ । ఆపనే పహలే భీ యహీ కహా హైం ।

హే శక్యర ! ఇస తత్త్వకో (పునః) కృపాపూర్వక కహియే ॥ ౧-౨॥

ఈశ్వర ఉవాచ -

మన్తార్థం పరమేశాని సావధానావధారయ ।

తథాచ మన్తచైతన్యం నిర్వాణముత్తమోత్తమమ్ ॥ ౩॥

ప్రసక్తాత్పరమేశాని నిగదామి తవాజ్ఞయా ।

మూలాధారే మూలవిద్యాం భావయేదిష్టదేవతామ్ ॥ ౪॥

ఈశ్వర కహతే హైం -హే పరమేశ్వరీ ! తుమ సావధాన హోకర
మన్తార్థ తథా మన్త బైతన్య కో సునో | హే పరమేశ్వరీ ! తుష్టూరీ
ఆజ్ఞా కే అనుసార ప్రసంగవశాత్ ఉత్కృష్టతమ స్థితి నిర్వాణ కే సమృద్ధ
మే భీ కహూంగా | మూలాధార పద్మ మేం అవస్థిత మూలవిద్యా కా (కుణ్ణలిని
కా) ఇష్ట రూప మేం చిన్తన కరో || ౩-౪ ||

శుద్ధస్ఫటికసజ్కాశాం భావయేత్ పరమేశ్వరీమ్ |
భావయేదక్షరశ్రేణీ మిష్టవిద్యాం సనాతనీమ్ || ౫ ||

పరమేశ్వరీ కీ భావనా శుద్ధ నిర్మల స్ఫటిక కే సమాన కరనా చాహిం |
ఉస మూలాధార కమల మే స్థిత వ, శ, ష, స అక్షరో కో సనాతనీ
ఇష్ట విద్యా రూప సే భావనా కరో || ౫ ||

ముహూర్తార్థం విభావ్యైతాం పశ్చాద్ధ్యానపరో భవేత్ |
ధ్యానే కృత్వా మహేశాని ముహూర్తార్థ తతః పరమ్ || ౬ ||

తతో జీవో మహేశాని మనసా కమలేక్షణే |
స్వాధిష్ఠానం తతో గత్వా భావయేదిష్టదేవతామ్ || ౭ ||

బన్ధూకారుణసజ్కాశాం జవాసిన్ధూరసన్నిభామ్ | var జపా
విభావ్య అక్షరశ్రేణీం పద్మమధ్యగతాం పరామ్ || ౮ ||

తతో జీవః ప్రసన్నాత్మా పక్షిణా సహ సుందరీ |
మణిపూరం తతో గత్వా భావయేదిష్టదేవతామ్ || ౯ ||

జీవ ముహూర్తమాత్రం కాల పర్యంత ఇనకా చిన్తన కరకే ధ్యానరత హో
జాయే | హే మహేశ్వరీ ! హే కమలనేత్రోం వాలీ ! తదనన్తర మన ద్వారా
స్వాధిష్ఠాన చక్ర మే జాకర ఇష్టదేవ కా చిన్తన కరే | వహోబన్ధూకారుణ,
జవాపుష్ప తథా సిన్ధూర కే సమాన గాఢే రక్తవర్ణ యుక్త var జపా
అక్షర బ, భ, మ, య, ర, ల కీ ఇష్టదేవతా రూప సే భావనా కరకే
ప్రసన్న-చిత్త హో జాయే | హే సుందరీ ! వహ ప్రసన్నచిత్త జీవ మన
ద్వారా మణిపూర చక్ర మే జాకర ఇష్ట కా చిన్తన కరే || ౯-౯ ||

విభావ్య అక్షరశ్రేణీం పద్మమధ్యగతాం పరామ్ |
శుద్ధహోటకసజ్కాశాం శివపద్మోపరి స్థితామ్ || ౧౦ ||
తతో జీవో మహేశాని పక్షిణా సహ పార్యతి |

హృత్పద్మం ప్రయయా శీఘ్రం నీరజాయతలోచనే || ౧౧||

ఇష్టవిద్యాం మహేశాని భావయేత్ కమలోపరి ।

విభావ్య అక్షరశ్రేణీం మహామరకతప్రభామ్ || ౧౨||

తతో జీవో వారారోహే విశుద్ధం ప్రయయా ప్రియే ।

తత్పద్మగహనం గత్వా పక్షిణా సహ పార్వతి || ౧౩||

ఇష్టవిద్యాం మహేశాని ఆకాశోపరి చిన్తయేత్ ।

పక్షిణా సహ దేవేశి ఖజ్జానాక్షి శుచిస్మితే || ౧౪||

ఇష్టవిద్యా మహేశాని సాక్షాదబ్రహ్మస్వరూపిణీమ్ ।

విభావ్య అక్షరశ్రేణీం హరిద్వర్ణాం వరాననే || ౧౫||

ఆజ్ఞాచక్రే మహేశాని షట్పక్రే ధ్యానమాచరేత్ ।

షట్పక్రే పరమేశాని ధ్యానం కృత్వా శుచిస్మితే || ౧౬||

ధ్యానేన పరమేశాని యద్రూపం సముపస్థితమ్ ।

తదేవ పరమేశాని మన్తార్థం విద్ధి పార్వతి || ౧౭||

మణిపూర చక్రస్థ దశదలపద్మ మేం విశుద్ధ అక్షర శ్రేణీ డ థ ణ

త థ ద థ న ప ఛ కా శిరః పద్మ కే ఊపర స్థిత పరమదేవతారూప

నే చిన్తన కరే । హే మహేశ్వరీ ! హే కమలలోచనీ ! తదనన్తర జీవ

శీఘ్రతా సే (మన ద్వారా) హృదయకమల మే పహుచే । (3)

హే మహేశానీ ! ఇష్టవిద్యా కా చిన్తన పద్మ కే ఊపర స్థిత రూప సే

కరే । వర్ణాం అక్షర శ్రేణీ క ఖ గ ఘ జ చ ఛ ఝ ఞ ట ఠ

(ద్వాదశదలపద్మ) కా చిన్తన మహామరకత మణి కే వర్ణ సే కరే ।

హే పార్వతీ ! హే సుందరీ ! తత్పశ్చాత్ జీవ విశుద్ధ కమల మేం జాకర

వహా హరిత వర్ణ కే అక్షర శ్రేణీ (౧౬ స్వరవర్ణ కా) కా చిన్తన

సాక్షాత్ బ్రహ్మరూపిణీ ఇష్టవిద్యా-రూపేణ కరే । ఇసకే పశ్చాత్ ఆజ్ఞాచక్ర

మేం (మన ద్వారా) జాకర ఉన చక్ర మే స్థిత అక్షర హ, ళ కే సాధ

అభేద భావనా సే ఇష్ట దేవతా కీ భావనా కరే ! హే శుచిస్మితే ! యహ

షట్పక్ర ధ్యాన కా క్రమ మ్హం । ఇన ధ్యాన కే ద్వారా జో రూప ప్రతిభాత

హోతా హై, వహీ మన్తార్థ హై || ౧౦-౧౭||

|| ఇతి సరస్వతీతన్త్రే ప్రథమః పటలః ||

॥ సరస్వతీతన్త్ర కా ప్రథమ పటల సమాప్త ॥

ద్వితీయః పటలః

ఈశ్వర ఉవాచ -

తథాచ మన్త చైతన్యం లిక్ష్ణాగమే ప్రకాశితమ్ ।
యోనిముద్రా మయాఖ్యాతా పురా తే రుద్రయామలే ॥

ఇదాసీం శ్రూయతాం దేవి నిర్వాణం యేన విన్దతి ।
ప్రపశ్నోఽపి తతో భూత్వా జీవన్తు పక్షిణా సహ ॥

ప్రయయా పరమం రమ్యం నిర్వాణం పరమం పదమ్ ।
సహస్రారం శివం పూజ్యం తన్మధ్యే శాశ్వతీ పురీ ॥

తాన్తు దేవి పురీం విద్ధి సర్వశక్తిమయాం ప్రియే ।
పక్షిణా సహ దేవేశి జీవః శీఘ్రం ప్రయాతి హి ॥ ౪॥

ఈశ్వర కహతే హైం -హే దేవీ ! మన్త చైతన్య కేనే కహతే హై,
యహ లింగాగమ మే కహా గయా హైం । పహలే రుద్రయామల తన్త్ర మేం మైనే
యోనిముద్రాస్వరూప కా ఉపదేశ దియా హైం । అబ జినకే ద్వారా నిర్వాణరూపీ
పరమ సుఖ మిలతా హై, వహ సునో । జీవ ప్రపంచరూప హో అర్థాత్ సమన్త
ప్రపంచ కో, విశ్వ కో, అపనే మే అభేదరూప నే దేఖకర పక్షీ కే సాథ
(పక్షీ అర్థాత్ ఉర్ధ్వగతి రూపీ స్పన్ద కే సాథ) నిర్వాణ రూప పరమ పద
మే గమన కరతా హై । సహస్రదల కమల మంగలమయ హై ఔర పూజ్య
స్థాన హై । వహ నిత్య పురీ భీ హై । హే దేవీ ! హే ప్రియే ! వహ పురీ
సర్వశక్తిమయా హై ।

యహాః యహ భావనా కరో కి విశ్వ ప్రపంచ కీ నిర్మాణోపయోగీ సమన్త
సామగ్రి వహాః హైం । కుణ్ణలినీ కే సాథ జీవ కో ఉన పురీ మే లే జానా
చాహియే ॥ ౧-౪॥

విభావ్య అక్షరశ్రేణీమమృతార్ణవశాయినీమ్ ।
సదాశివపురం రమ్యం కల్పవృక్షతలస్థితమ్ ॥ ౫॥

నానారత్నసమాకీర్ణం తన్మూలం కమలాననే ।
వృక్షఞ్చ పరమేశాని సతతం త్రిగుణాత్మకమ్ ॥ ౬॥

పంచభూతాత్మకం వృక్షం చతుఃశాఖాసమన్వితమ్ |

చతుఃశాఖాం చతుర్వేదం చతుర్విశతితత్వకమ్ || ౭||

అబ సమస్త అక్షర సమూహా అమృత సముద్ర మే శయన కర రహా

హైం, యహ చిన్తన కరకే వక్ష్యమాణ విషయ కా చిన్తన కరే | హే

కమలాననే ! కల్పవృక్ష కే నీచే మనోరమ సదాశివపురీ హై |

ఉసకా మూల నానాప్రకార కే రత్నో కే ద్వారా వ్యాప్త హై | హే పరమేశ్వరీ !

వహ వృక్ష సర్వదా త్రిగుణాత్మక హై, సత్వ-రజస్తమోమయ హై |

వహ పంచభూతమయ వృక్ష ఋక్-యజుః సామ ఏవం అథర్వ రూపీ చార

శాఖాఁసే శోభిత హై | యహీ ౨౪ తత్త్వాత్మక భీ హై || ౫-౭||

చతుర్వర్ణయుతం పుష్పం శుక్లం రక్తం శచిస్మితే |

పీతం కృష్ణం మహేశాని పుష్పద్వయం పరం శృణు || ౮||

హరితచ్చ మహేశాని విచిత్రం సర్వమోహనమ్ |

షట్పూష్పాణి మహేశాని షడ్గర్భనమిదం స్మృతమ్ || ౯||

అన్యాని క్షుద్రశాస్త్రాణి శాఖాని మీనలోచనే |

తాని సర్వాణి పత్రాణి సర్వశాస్త్రాణి చేశ్వరీ || ౧౦||

హే శుచిస్మితే ! తప్త వృక్ష కా పుష్ప చార వర్ణ యుక్త హై | యథా

శుక్ల రక్త పీత ఏవం కృష్ణ | హే మహేశ్వరీ ! ఔర భీ దో ప్రకార

కే పుష్ప హైం | వే హైం హరితవర్ణ తథా నానావిచిత్ర వర్ణ వాలే |

వే సభీ మన కో మోహిత కరనే వాలే హైం | యే ౬ ప్రకార కే పుష్ప హీ

షడ్గర్భనశాస్త్ర హైం |

హే మీననేత్రే అన్య ఛోటి-ఛోటి శాస్త్ర వృక్ష కీ ఛోటి శాఖాయే హై || ౮-౧౦||

ఇతిహాసపురాణాని సర్వాణి వృక్షసంస్థితమ్ |

త్వగస్యమేదమజ్ఞాని వృక్షశాఖాని యాని చ || ౧౧||

తాని సర్వాణి దేవేశి ఇన్ద్రియాణి ప్రకీర్తితమ్ |

సర్వశక్తిమయం దేవి విద్ధి త్వం మీనలోచనే || ౧౨||

ఇతిహాసపురాణాది ఇస వృక్ష కే త్వక్, అస్థి తథా మేద ఏవం మజ్ఞారూప

హైం | హే దేవేశీ ! వృక్ష కీ శాఖా ఆది కో ఇన్ద్రియ భీ కహా గయా హై |

హే మీననేత్రోవాలీ ! తుమ ఉక్త వృక్ష కో సర్వశక్తిమయ జానో || ౯-౧౨||

ఏవద్భుతం మహావృక్షభ్రమరైః పరిశోభితమ్ |

కోకిలైః పరమేశాని శోభితా వృక్షపక్షిభిః ॥ ౧౩॥

హే పరమేశ్వరీ ! యహ మహావృక్ష అమరదేవో ద్వారా పరిశోభిత హై ।
కోకిల ప్రభృతి వృక్ష కే పక్షియోం ద్వారా భీ యహ శోభిత హై ॥ ౧౩॥

సుశోభితం దేవగజైర్ధనరత్నాదికాంక్షిభిః ।

ఏవం కల్పద్రుమం ధ్యాత్వా తదధో రత్నవేదికామ్ ॥ ౧౪॥

తత్రోపరి మహేశాని పర్యజ్కం భావయేత్ ప్రియే ।

సూక్ష్మం హి పరమం దివ్యం పర్యజ్క సర్వమోహనమ్ ॥ ౧౫॥

ధనరత్నాది కీ అభిలాషా రఖనే వాలే సాధక కో దేవతాఁం సే శోభిత
కల్పతరు కా చిన్నన కరకే ఉనకీ ఛాయా మే నీచే రక్తి రత్నమయీ వేదికా
కీ భావనా కరనీ చాహియే । హే ప్రియే ! హే మహేశానీ ! ఉన వేదికా పర
సూక్ష్మ పరమ దివ్య, సర్వమోహన పలంగ కీ భావనా కరే ॥ ౧౪-౧౫॥

చన్ద్రకోటిసమం దేవి సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ।

శీతాంశురశ్చిసంయుక్తం నానాగన్ధసుమోదితమ్ ॥ ౧౬॥

నానాపుష్పసమూహేన రచితం హేమమాలయా ।

తతః పరం మహేశాని యోగినీకోటిచేష్ఠితమ్ ॥ ౧౭॥

యోగినీముఖగన్ధేన భ్రమరాః ప్రపతన్తి చ ।

యోగినీ మోహినీ సాజ్ఞాత్ వేష్ఠితం కమలేక్షణే ॥ ౧౮॥

హే దేవీ ! వహ పలంగ కరోడోం చన్ద్రమా కే సమాన తథా కరోడోం సూర్య కే
సమాన ప్రభాయుక్త హైం । వహ చన్ద్ర కిరణో సే యుక్త తథా విభిన్న
సుగన్ధో సే ఆమోదిత హైం । యహ పలంగ నానాపుష్ప సమూహ సే సజాఈ గఈ
హైం తథా స్వర్ణమాలాఁం సే సుశోభిత హైం । హే మహేశ్వరీ ! యహ పలంగ
కరోడోం యోగినీయోం సే ధీరీ హుఈ హైం । ఉన యోగినీయో కే ముఖ కీ సుగన్ధ సే
ఆకర్షిత హోకర భ్రమరగణ వహః ఆ రహే హైం । హే కమలవదనే ! జన
యోగినీ కే లియే యహ పలంగ ఘరీ హై, వే యోగినీ సాజ్ఞాత్ మోహినీరూప హైం
॥ ౧౭-౧౮॥

అత్యన్తకోమలం స్వచ్ఛం శుద్ధఫేనసమం ప్రియే ।

పర్యజ్కః పరమేశాని సదాశివః స్వయం పునః ॥ ౧౯॥

హే ప్రియే ! వహ అత్యన్త కోమల తథా శుద్ధ ఫేన కే సమాన స్వచ్ఛ

పలగ హై | హే పరమేశ్వరీ స్వయం సదాశివ హీ పలంగ స్వరూప హైం
|| ౧౯ ||

జీవః పుష్పం వదేత్ దేవి భావయేత్తవ పార్యతి |
సదాశివం మహేశాని తన్మహాకుణ్డలీయుతమ్ || ౨౦ ||

హే దేవీ ! జీవ పుష్ప స్వరూప హై, వహ తుష్టూరీ భావనా కరే | హే
మహేశ్వరీ ! మహాకుణ్డలీయుక్త సదాశివ హైం || ౨౦ ||

కామినీకోటిసంయుక్తం చామరైర్హస్తసంస్థితమమ్ |
ఏవం విభావ్య మనసి సదా జీవః శుచిస్మితే || ౨౧ ||

హే శుచిస్మితే ! (శుద్ధ హాస్య కరనేవాలీ) వే సదాశివ కరోడోం
కామినీగణ నే యుక్త హైం | కామినీ హాథ మే చామర లియే హైం | జీవ
కో సదా ఇనీ ప్రకార నే చిన్తన కరనా చాహియే || ౨౧ ||

యస్య యస్య మహేశాని యదిర్ణ కమలాననే |
తస్య జ్ఞానసమాయుక్తో మనసా పరమేశ్వరీ || ౨౨ ||

జోవోధ్యానపరో భూత్వా జపేదస్య శతం ప్రియే |
మన్త్రాక్షరం మహేశాని మాతృకాపుటితం క్రమాత్ || ౨౩ ||

హే మహేశానీ, పరమేశ్వరీ ! కమలవదనే ! జినకా జినకా జో భీ ఇష్ట
హై, వే మన హీ మన ఉన ఇష్ట కే సాధ జ్ఞానయుక్త హో ధ్యానరత రహేం
ఔర ఇష్టదేవ కే మన్త్రాక్షరో కో మాతృకావర్ణ ద్వారా క్రమశః పుటిత
కరకే సౌ వార జప కరేం || ౨౨-౨౩ ||

కృత్వా జీవః ప్రసన్నాత్మా జపేదస్య శతం ప్రియే |
యత్సంఖ్యాపరమారేణౌ పార్థివే పరివర్తతే |
తావద్వర్ణసహస్రాణి శివలోకే మహీయతే || ౨౪ ||

జీవ ప్రసన్నచిత్త స్థితి మే ఇష్టమన్త్ర ౧౦౦ వార జపే | ఇసనే పార్థివ
పరమాణుటం కీ జితనీ సంఖ్యా హై, ఉతనే హజార వర్ష పర్యన్త జీవ
శివలోక మే నివాస కరతా హై |

|| ఇతి సరస్వతీతన్త్రే ద్వితీయః పటలః ||

|| సరస్వతీతన్త్ర కా ద్వితీయ పటల సమాప్త ||

తృతీయః పటలః ।

దేవ్యువాచ -

కుల్లుకా కీదృశీ నాథ నేతుర్వా కీదృశో భవేత్ ।

కీదృశో వా మహానేతుర్నిర్వాణం త్వయ కీదృశమ్ ॥ ౧॥

అన్యథా కథితం యన్మే కీదృశ తద్వదస్వ మే ॥ ౨॥

దేవా కహతీ హైం -హే ప్రభో కుల్లుకా కైసా హై ? నేతు-మహానేతు తథా

నిర్వాణ క్యా హై ? ఆపనే జితనే జపాంగ కహా హై, వే కిన్ ప్రకార కే

హై ? ॥ ౧-౨॥

ఈశ్వర ఉవాచ -

గుహ్యోద్ గుహ్యతరం దేవి తవ న్నేహేన కథ్యతే ।

వినా యేన మహేశాని నిష్కలఞ్చ జపాదికమ్ ॥ ౩॥

ఈశ్వర కహతే హైం -హే దేవీ ! జినకే వినా జప ప్రభృతి నిష్ఫల

హో జాతే హైం, ఉస గ్రుహ్యతమ జ్ఞాన కో తుష్టారే ప్రేమవశ ప్రకాశిత

కరతా హూమ్ ॥ ౩॥

తారాయా కుల్లుకా దేవి మహానీలసరస్వతీ ।

పఞ్చాక్షరీ కాలికాయా కుల్లుకా పరికీర్తితా ॥ ౪॥

హే దేవీ ! మహానీలసరస్వతీ కా బీజ (ప్రీం స్త్రీ హుం) సమస్త తారామన్త్రో

కా కుల్లుకా హై । పంచాక్షరీ మన్త కో కాలికా కా కుల్లుకా కహతే హైం

॥ ౪॥

కాలీకూర్చవధుర్మాయా ఫట్కారాన్తా మహేశ్వరీ ।

ఛిన్నాయాస్తు మహేశాని కుల్లుకాష్టాక్షరీ భవేత్ ॥ ౫॥

హే మహేశ్వరీ ! కాలీ బీజ, కూర్చబీజ, వధుబీజ తథా మాయాబీజ కే అన్త

మే “ఫట్” లగానే నే జో పంచాక్షర మన్త హోతా హై, వహీ కాలీ దేవీ

కా కుల్లుకా కహో జాతా హ । (క్రీం హుం స్త్రీం ప్రీం ఫట్) । హే మహేశ్వరీ !

అష్టాక్షరీ మన్త ఛిన్నమస్తా దేవీ కా కుల్లుకా కహం గయా హై ॥ ౫॥

బజ్రవైరోచనీయే చ అన్త వర్మ ప్రకీర్తయేత్ ।

సమృత్ప్రదాయా : ప్రథమ భైరవ్యాః కుల్లుకా భవేత్ ॥ ౬॥

వజ్రవైరోచనీయే పద కే అన్త మే ఫట్ కా ఉచ్చారణ
కరనే సే యహ అష్టాక్షర హో జాతా హైం (వజ్రవైరోచనీయే ఫట్) ।
భైరవీ కా ప్రథమ బీజ హీ ధనదా కా కుల్లకా కహా గయా హైం ॥ ౬ ॥

శ్రీమత్రిపురసున్దర్యాః కుల్లకా ద్వాదశాక్షరీ ।
వాగ్భవం ప్రథమం బీజం కామబీజమనన్తరమ ॥ ౭ ॥

లక్ష్మీబీజం తతః పశ్చాత్ త్రిపురే చేతి తత్ పరమ్ ।
భగవతీతి తత్పశ్చాత్ అన్తే రద్వయముద్ధరేత్ ॥ ౮ ॥

ద్వాదశాక్షర మన్త కో త్రిపుర సున్దరీ కా కుల్లకా కహాతే హై ।
ప్రథమతః వాగ్భవ తదన్తర కామబీజ, తత్పశ్చాత్ లక్ష్మీబీజ,
తదన్తర త్రిపురే, తత్పశ్చాత్ భగవతి, తత్పశ్చాత్ స్వాహా లగానే సే
ద్వాదశాక్షరీ కుల్లకా హోతా హేం జైసే “ఐం క్లిం శ్రీం త్రిపురే భగవతి
ఠః ఠః” ॥ ౯-౮ ॥

అథవా కామబీజం కుల్లకా పరికీర్తితా ।
ప్రాసాదబీజం శమ్భోశ్చ మజ్జుఘోషే షడక్షరమ్ ॥ ౯ ॥

అథవా కేవల కామబీజ (క్లిం) హో త్రిపురా కా కుల్లకా హైం । ప్రసాద బలి
(హూం) శివమన్త కా కుల్లకా హైం । షడక్షరమన్త హీం మంజుఘోష
మన్త కా కుల్లకా కహా గయా హై - ఓం నమః శివాయః ॥ ౯ ॥

ఏకార్ణా భువనేశ్వర్యా విష్ణోః స్వాదప్టవర్ణకమ్ ।
నమో నారాయణాయేతి ప్రణవాద్యా చ కుల్లకా ॥ ౧౦ ॥

ఏకాక్షర మన్త (హ్రీం) భువనేశ్వరీ బీజ కా కుల్లకా హైం । విష్ణు మన్త
కా కుల్లకా హైం అష్టాక్షర మన్త అర్ధాత్ “నమో నారాయణాయ” కే పహలే ఓం
లగాయే । “ఓం నమో నారాయణాయ” ॥ ౧౦ ॥

మాతంగయాః ప్రథమం బీజం మాయా ధూమావతీం ప్రతి ।
బాలాయాశ్చ వధూబీజం లక్ష్మ్యోశ్చ నిజబీజకమ్ ॥ ౧౧ ॥

ప్రథమ బీజ (ఓం) మాతంగీ కా కుల్లకా హే ఏవం మాయాబీజ (హ్రీం) ధూమావతి
కా కుల్లకా కహా జాతా హైం । బాలామన్త కా కుల్లకా హే వధుబీజ (స్త్రిం)
తథా లక్ష్మీ మన్త కా కుల్లకా “శ్రీం” హీ హైం ॥ ౧౧ ॥

సరస్వత్యా వాగ్భవం కుల్లకా అన్నదాయా అనజకమ్ ।

అపరేషాఞ్చ దేవానాం మస్త్రమాత్ర ప్రకీర్తితా ॥ ౧౨॥

సరస్వతీ మస్త్ర కా కుల్లకా హైం “ఐం” । అన్నదా దేవీ కా కుల్లకా హై
కామబీజ (క్లీం) । అన్య దేవతాఓం కా కుల్లకా ఉనకా అపనా హీ మస్త్రహై ॥ ౧౨॥

ఇయన్తే కథితా దేవి సంక్షేపాత్ కుల్లకా మయా ।

అజ్ఞాత్వా కుల్లకామేతాం యో జపేదధమః ప్రియే ॥ ౧౩॥

హే దేవీ ! మేనే సంక్షేప మే యహా కుల్లకా కహా హై । హే ప్రియే ! జో అధమ
మనుష్య బినా కుల్లకా కో జానే మస్త్ర జప కరతే హై ॥ ౧౩॥

పఞ్చత్వమాశు లభతే సిద్ధిహానిస్తు జాయతే ।

తథా జపాదికం సర్వం నిష్ఫలం నాత్ర సంశయః ।

తస్మాత్ సర్వప్రయత్నేన ప్రజపేన్మూర్ధ్ని కుల్లకామ్ ॥ ౧౪॥

వే శిష్రు హో మృత్యు కో ప్రాప్త హోతే హై ఔర ఉనకీ సిద్ధి నష్ట హో
జాతీ హై । ఉనకీ జపాది సమస్త సాధనా నిష్ఫల హోతీ హైం । అతః
యత్నపూర్వక మస్త్రక కే ఉపర ముర్ధా మే కుల్లకా జపే ॥ ౧౪॥

॥ ఇతి సరస్వతోతన్త్రే తృతీయః పటలః ॥

॥ సరస్వతీతన్త్ర కా తృతీయ పటల సమాప్త ॥

చతుర్థః పటలః

ఈశ్వర ఉవాచ -

యథ వక్ష్యామి దేవేశి ప్రాణయోగ శృణుష్వ మేమ్ ।

వినా ప్రాణం యథా దేహః సర్వకర్మసు న క్షమః ॥ ౧॥

వినా ప్రాణం తథా మస్త్రః పురశ్చర్యాశతైరపి ।

మాయయా పుటితా మస్త్రః సత్వధా జపతః పునః ॥ ౨॥

సప్రాణో జాయతే దేవి సర్వత్రాయం విధిః స్మృతః ।

తథైవ దీపసిం వక్ష్యే సర్వమత్రేషు భావిని ॥ ౩॥

అన్ధకారగృహే యద్వన్న కిఞ్చిత్ ప్రతిభాసతే ।

దీపనీవర్జితా మస్త్ర స్తథైవ పరికీర్తితః ॥ ౪॥

ఈశ్వర కహతే హై - అబ ప్రాణయోగ ఆర్థాత్ మస్త్ర కా ప్రాణసమ్బంధ

కహతా హూం! హే దేవేశీ ! ఉనే శ్రవణ కరో | జైసే ప్రాణరహిత దేహా
కార్య నహిం కరతా, ఉనీ ప్రకార ప్రాణరహిత మస్త్ర సైకడో పురశ్చరణో
నే భీ సిద్ధ నహిం హో సకతా | హే దేవీం “హ్రీం” మస్త్ర సే సముపిటిత
కరో ౭ వార మస్త్ర జప కరనే మే వహ సప్రాణ హో జాతా హైం | సభీ దేవో
కే మస్త్ర కే సాధ యహీ కరనా చాహియే | హే భావినీ ! సభీ మస్త్రో కా
దీపనీ మస్త్ర అబ కహూఁగా | జైసే దీపక కే వినా అంధేరే ధర మే కుభ
నహిం దీఖతా ఉనీ ప్రకార దీపనీ కే బినా మస్త్ర కా తత్త్వ ప్రకాశిత
నహిం హో సకతా || ౧-౪ ||

వేదాదిపుటితం మస్త్రం సప్తవారం జపేత్ పునః |
దీపనీయ సమాఖ్యాతా సర్వత్ర పరమేశ్వరి || ౫ ||

హే మహేశ్వరీ ! మస్త్ర కో ప్రణవ (ఓం) సే సముపిటిత కరకే ౭ బార జపే |
యహీ మంత్రో కా దీపనీ కరణ హై || ౫ ||

జాతసూతకమాదౌ స్పాదస్తే చ మృతసూతకమ్ |
సూతకద్వయసంయుక్తా యో మస్త్రః స న సిద్ధ్యతి || ౬ ||

మస్త్ర జప కే ఆది మే జన్మ కా శౌచ తథా మస్త్ర జప కే అన్త మే మరణ
శౌచ లగతా హై | అతః అశౌచయుక్త మస్త్ర సిద్ధ నహిం హోతే || ౬ ||

వేదాదిపుటితం మస్త్రం సప్తవారం జపేన్ముఖే |
జపస్యాదౌ తథా చాస్తే సూతకద్వయ || ౭ ||

ఇన అశౌచో కో హటానే కే లియే ఓం సే పుటిత మస్త్ర ౭ బార జపే || ౭ ||

అథోచ్యతే జపస్యాత్త క్రమశ్చ పరమాదభుతః |
యం కృత్వా సిద్ధిసంక్లానాం మధిపో జాయతే నరః || ౮ ||

అబ జప కా అత్యన్త అద్భుత క్రమ కహతా హూఁ, జిసకే అనుష్ఠాన సే
మనుష్య సమస్త సిద్ధి ప్రాప్త కర లేతా హూమ్ || ౮ ||

నతిర్గుర్యాదీనామాదౌ తతో మస్త్రశిఖాం భజేత్ |
తతోఽపి మస్త్రవైతన్యం మస్త్రార్థభావనాం తతః || ౯ ||

ప్రథమతః గురు ప్రభృతి కో ప్రణామ కరే తదన్తర మంత్రశిఖా జపే |
తత్పశ్చాత్ మస్త్ర వైతన్య కీ భావనా కరకే ఉసకే ఉపరాన్త మస్త్రార్థ
భావనా కరే || ౯ ||

గురు ధ్యానం శిరఃపద్మం హృదీష్టధ్యానమావహాన్ |
కుల్లకాఞ్చ తతః సేతుం మహాసేతుమనన్తరమ్ || ౧౦||

నిర్వాణఞ్చ తతో దేవి యోనిముద్రావిమావనామ్ |
అఙ్గన్యాసం ప్రాణాయామ జిహ్వశోధనమేవ చ || ౧౧||

ప్రాణయోగ దీపనీఞ్చ అశౌచభక్తిః మేవ చ |
ఘ్రూమధ్యే వా నసోరగ్రై దృష్టిం సేతుజపం పునః || ౧౨||

సేతుమశౌచభక్తిఞ్చ ప్రాణాయామమితి క్రమాత్ |
ఏతత్తే కథిత దేవి రహస్య జపకర్మణః || ౧౩||

గోపనీయం ప్రయత్నేన శపథస్మరణాన్మమ |
ఏతత్తన్త్రం గృహే యస్య తత్రాంహ సురవన్దితే |
తిష్ఠామి నాత్ర సన్దేహో గోప్తవ్యమమరేష్వపి || ౧౪||

శిర స్థిత పద్మ మే గురు ధ్యాన కరే | హృదయ మే ఇష్టదేవ కా ధ్యాన
కరకే కుల్లకా జపే | తదన్తర సేతు జప, తత్పశ్చాత్ మహాసేతు జప
కరనా చాహియే |

హే దేవీ ! అబ క్రమశః యహ కరే -

నిర్వాణ జప
యోని ముద్రా భావనా
అంగన్యాస
ప్రాణాయామ
జిహ్వశోధనన్
ప్రాణయోగ
దీపనీ కర్మ జప
అశౌచభక్తి జప

ఘ్రూమధ్యే మేం యా నాసాగ్ర మే దృష్టి కరకే సేతు జప కరే | పునః జప
కే అన్త మేం దహ క్రమశః కరే -

సేతు జప
అశౌచభక్తి జప
ప్రాణాయామ

హే దేవీ ! తుమసే యహ సబ జప కర్మకా రహస్య కహా | మేరో ప్రతిజ్ఞా కో

యాద రఖకర ఇనే గుప్త రఖనా | హే సురో ద్వారా నమస్కృతే ! జనకే
ధర మే యహ తన్త్ర హై, వహాః మైం రహతా హూః, యహ నిఃసదిగ్ధ
హై | యుసే దేవతాః సే భీ గుప్త రఖనా | ౯-౧౪ ||

|| ఇతి సరస్వతీతన్త్రే చతుర్థః పటలః ||

|| సరస్వతీతన్త్ర కా చతుర్థ పటల సమాప్త ||

పఞ్చమః పటలః

ఈశ్వర ఉవాచ -

అథాతః సమృద్ధవక్ష్యామి శృణుష్వ తం ప్రియమ్వదే |

యస్యాజ్ఞానేన విఫలం జపహోమాదికం భవేత్ || ౧ ||

ఈశ్వర కహతే హైం - హే ప్రియమ్వదే ! జినే జానే బినా హోమ ప్రభృతి
విఫల హో జాతే హైం; ఉసే కహతా హూః | శ్రవణ కరో || ౧ ||

కుల్లకాం మూర్ధ్ని సంజప్య హృది నేతుం విచింతయేత్ |

మహానేతుం విశుద్ధే తు కణ్ఠదేశే సముద్ధరేత్ || ౨ ||

మస్తక కే ఉర్ధ్వ మేం (మూర్ధా మే కుల్లకా కా జప, హృదయమేం

నేతుచింతన, మహానేతు కా విశుద్ధ చక్రమే ఉద్ధార కరే అర్ధాత్

ఉచ్ఛారణ కరే || ౨ ||

మణిపురే తు నిర్వాణం మహాకుణ్ఠలిసీమధః |

స్వాధిష్ఠానే కామబీజం రాకినీమూర్ధ్ని సంస్థితమ్ || ౩ ||

మణిపుర చక్రమేం మహాకుణ్ఠలిసీ కా నిర్వాణ చింతన అధోదిక్ రూప

సే కరే | స్వాధిష్ఠాన మేం కామబీజ కా, రాకినీ శక్తి కా మూర్ధా మేం

చింతన కరే || ౩ ||

విచిన్త్య విధివద్దేవి మూలాధారాన్తికాచ్ఛవే |

విశుద్ధాస్తాం స్మరేద్దేవి విసతన్త్రతనీయసీమ్ || ౪ ||

హే దేవి ! హే శివే ! యహ సబ చింతన కరకే మూలాధార సే విశుద్ధ

చక్ర పర్యన్త ప్రసరిత్ మృణాలసూత్ర కే సమాన సూక్ష్మతమ కుణ్ఠలిసీ

కా చింతన కరే | తదనన్తర “సర్వాకృతి కుణ్ఠలిసీ కే అన్త మే అవస్థిత

వేదీ స్థాన మూలమస్త్ర సే ఆవరిత హై, యహ చిన్తన బారమ్యార కరే
॥ ౪॥

వేదిస్థానం ద్విజహ్నోస్తం మూలమస్త్రావృతం ముహుః ।
విప్రాణాం ప్రణవః సేతుః క్షత్రియాణాం తథైవ చ ॥ ౫॥

వైశ్యానాశ్చైవ ఫట్కారో మాయా శూద్రస్య కథ్యతే ।
అజా హృది దేవేశి యా వం మస్త్రం సముచ్చరేత్ ॥ ౬॥

బ్రాహ్మణ తథా క్షత్రియ కే లిష ప్రణవ (ఊం) సేతు హై । వైశ్య కా సేతు
వై ఫట్ తథా శూద్ర కా సేతు హై మాయాబీజ “హ్రీం” । జో
హృదయ మేం పూర్వోక్త జప న కరకే మస్త్రోచ్చారణ కరతే హై,
ఉన్దే మస్త్ర జప కా అధికార నహీం హైం ॥ ౫-౬॥

సర్వేషామేవ మస్త్రాణామధికారో న తస్య హి ।
మహాసేతుశ్చ దేవేశి సుస్థర్యా భువనేశ్వరీ ॥ ౭॥

కాలికాయాః స్వబీజఞ్చ తారాయాః కూర్చబీజకమ్ ।
అన్యాసాన్తు వధుబీజం మహాసేతుర్వరాననే ॥ ౮॥

హే దేవేశీ ! సుందరీ కా మహాసేతు హే హ్రీం, కాలీబీజ కా క్లిం, తారా దేవీ
కా హుం అన్య దేవతాఊం కా మహాసేతు హై హ్రీం ॥ ౭-౮॥

ఆదౌ జప్త్యా మహాసేతుం జపేన్మస్త్రమనన్య ధీః ।
ధనే ధనేశతుల్యోఽసౌ వాణ్యా వాగీశ్వరోపమః ॥ ౯॥

యుద్ధే కృతాన్తసదృశో నారీణాం మదనోపమః ।
జపకాలే భవేత్తస్య సర్వకాలే న సంశయః ॥ ౧౦॥

పహలే మహాసేతు కా జప కరకే తబ ఏకాగ్ర హో మంత్ర జపే । ఇన ప్రకార
సే జప కరనే పర జపకర్తా ధన కీ దృష్టి సే కుబేరతుల్య, కావ్య
ప్రయోగ మే వాగీశ్వర కే తుల్య, యుద్ధ మే యమరాజ కే తుల్య తథా రమణీ
సమూహ మే కామదేవ కే తుల్య ప్రతీత హోతా హై । ఉనకే లియే సభీ కాల
జప కే లియే ఉపయుక్త హై ॥ ౯-౧౦॥

అథ వక్ష్యామి నిర్వాణ శ్శ్రుణు సావహితాఽనఘే ।
ప్రణవం పూర్వముచ్చార్య మాతృకాద్యం సముద్ధరేత్ ॥ ౧౧॥

తతో మూలం మహేశాని తతో వాగ్భవముద్ధరేత ।

మాతృకాన్తం సమస్తాన్తు పునః ప్రణవముద్ధరేత్ || ౧౨||

ఏవం పుటితమూలన్తు ప్రజపేన్మణిపూరకే |

ఏవం నిర్వాణమీశాని యో న జానాతి పామరః || ౧౨||

కల్పకోటిసహస్రేణ తస్య సిద్ధిర్న జాయతే || ౧౪||

అబ నిర్వాణ కా స్వరూప కహతా హూఁ, జినే సావధాన హోకర సునో |

ప్రథమతః ప్రణవ కా ఉచ్చారణ కరే | హే మహేశ్వరీ ! ఇసకే పశ్చాత్

మూలమన్త్ర ఔర అన్త మేం “ఐం” బీజ కా ఉచ్చారణ కరే | ఇసకే

పశ్చాత్ అం సే లేకర లం ఉం పర్యన్త సమన్త మాతృకాఁ కా ఉచ్చారణ

కరకే పునః ఊం అన్త మే లగాయే | ఇస ప్రకార కే పుటిత మన్త్ర కా జప

మణిపూర చక్ర మే కరే | హే ఈశ్వరీ ! జో పామర ఇస నిర్వాణ ప్రక్రియా

సే అవగత సహి హై, వహ కరోడో కల్ప మే భీ మన్త్రసిద్ధి ప్రాప్త నహిం

కర సకతా || ౧౧-౧౯ ||

|| ఇతి సరస్వతీతన్త్రే పంచమః పటలః ||

|| సరస్వతీతన్త్ర కా పాచవాం పటల సమాప్త ||

షష్ఠః పటలః

ఈశ్వర ఉవాచ -

అపరైకం ప్రవక్ష్యామి ముఖశోధనముత్తమ్ |

యన్నకృత్వా మహాదేవి జపపూజా వృథా భవేత్ || ౧||

అశుద్ధజిహ్వో దేవి యో జపేత్ స తు పాపకృత్ |

తస్మాత్ సర్వప్రయత్నేన జిహ్వశోధనమాచరేత్ || ౨||

ఈశ్వర కహతే హై -హే మహాదేవీ ! జినే న కరనే సే జపయజ్ఞ విఫల హో జాతా హౌ ఉస ముఖశోధన నామక ఉత్తమ జపాఙ్గ కో కహతా హై |

హే దేవీ ! జో అశుద్ధ జిహ్వో సే జప కరతా హై, ఉసే పాపీ కహతే హైం |

అతః సభీ ప్రయత్న ద్వారా జిహ్వో శోధన కరనా చాహియే || ౧-౨||

దేవ్యువాచ -

దేవదేవ మహాదేవ శూలపాణే పినాకధృక్ |

పృథక్ పృథక్ మహాదేవ కథయస్వ దయానిధే || ౩||

శోధనం సర్వావిద్యానాం ముఖస్య వద మేం ప్రభో || ౪ ||

దేవీ కహతీ హై -హే దేవదేవ ! మహాదేవ ! శూలపాణే, పినాకీ !
హే దయానిధే ! హే ప్రభో ! ఆప పృథక్-పృథక్ రూప నే నభీ విద్యాఓం
కా ముఖశోధన కహనే కీ కృపా కరే || ౩-౪ ||

మహాదేవ ఉవాచ -

మహాత్రిపురసున్దర్యా ముఖస్య శోధనం శుభే |
శ్రీ బీజం ప్రణవో లక్ష్మీస్తారః శ్రీ ప్రణవస్తథా || ౫ ||

ఇమం షడక్షర మన్తం సున్దర్యా దశధా జపేత్ |
శ్శృణు సున్దరీ శ్యామాయా ముఖశోధనముత్తమమ్ || ౬ ||

మహాదేవ కహతే హైం -హే శోభనే ! మహాత్రిపురసున్దరీ కా
ముఖశోధన కహతా హుం | శ్రీ బీజ, ప్రణవ, కార, పునః శ్రీబీజ ఏవం
ప్రణవ లగాయే (శ్రీం ఓం శ్రీం ఓం శ్రీం ఓం) | హే సున్దరీ యహ షడక్షర
మన్త హై | శ్యామాదేవీ కే మన్త జపాంగ ఉత్తమ ముఖశోధన కో సునో
|| ౫-౬ ||

నిజబీజత్రయం దేవి ప్రణవత్రితయం పునః |
కామత్రయం వహ్నిబిన్దురతిచన్ద్రయుతం పృథక్ || ౭ ||

ఏషా నవాక్షరీ విద్యా ముఖశోధనకారిణీ |
తారాయాః శ్శృణు చార్వాణ్ణీ అపూర్వముఖశోధనమ్ || ౮ ||

జీవనీమధ్యమం లజ్జాం భువనేశీం తతః ప్రియే |
త్ర్యక్షరీయం మహావిద్యా విజ్ఞేయామృతవర్షిణీ || ౯ ||

హే దేవీ నిజ బీజ (క్లీం) తీన, ప్రణవత్రయ తథా తని “క”
కో పృథక్ పృథక్ వహ్ని (ర), రతి (ఈ) ఏవం చన్ద్ర తథా బిన్దు కా
యోగ కరాకర తీన “క్రీం” బీజ (క్రీం క్రీం క్రీం ఓం ఓం ఓం క్రీం
క్రీం క్రీం) ఇన నవాక్షరీ కో శ్యామాతన్త్ర మే ముఖ-శోధనకారిణీ విద్యా
కహతే హై | హే మనోహర అణ్ణోవాలీ తారాదేవీ కే అపూర్వ ముఖశోధన కో
సునో | హే ప్రియే ! జీవనీ బీజ కో (హుం) బీచ మేం రరవకర ఉనకే పూర్వ
లజ్జా బీజ (హ్రీం) తథా పశ్చాత్ మేం భువనేశ్వరీ బీజ కో లగాయే (హ్రీం)
“హ్రీం ఊ హ్రీం” త్ర్యక్షరీ మహావిద్యా ముఖశోధనీ అమృతవర్షిణీ

కహీ జాతీ హై || ౭౯ ||

దుర్గాయాః శృణు చార్వాణ్ణి ముఖశోధనముత్తమమ్ |
ద్వాదశస్వరముద్భృత్య బిన్దయుక్తత్రయస్తథా || ౧౦ ||

హే సున్దర అజ్గోవాలీ ! దుర్గాబీజ కే ఉత్తమ ముఖ శోధన మస్త్ర కో సునో |
బిన్ద యుక్త తీన ద్వాదశ స్వర (ఐం ఐం ఐం) కో హో దుర్గా కా ముఖశోధన
మస్త్ర కహతే హైం || ౧౦ || (పోస్సిబ్ల్యే ఐం హ్రీం దుం)

అపరైకం ప్రవక్ష్యామి బగలాముఖశోధనమ్ |
వాగ్భవం భువనేశీఞ్చ వాగ్బీజం సురవన్దితే || ౧౧ ||

హే సురవన్దితే ! అన్య ఏక విషయ కహతా హూః | యహ బగలా ముఖశోధన
హై | పహతే వాగ్భవ (ఐం), తదనన్తర భువనేశ్వరీ బీజ (హ్రీం)
వాగ్బీజ (ఐం) లగాయే | ఐం హ్రీం ఐం హీ బగలా కా ముఖశోధన మస్త్ర
హై || ౧౧ ||

మాతఙ్గాయా శోధనం దేవి అంకుశం వాగ్భవస్తథా |
బీజఞ్చాఙ్కశమేతద్ధి విజ్ఞేయం త్ర్యక్షరీయకమ్ || ౧౨ ||

హే దేవీ ! అంకుశబీజ, వాగ్భవబీజ, పునః అంకుశ బీజ కో లగానే సే
త్ర్యక్షరీ మాతఙ్గీ ముఖశోధన మస్త్రం “క్రోం ఐం క్రోం” గఠిత హోతా
హై || ౧౨ ||

లక్ష్మ్యాశ్చ శోధనం దేవి శ్రీబీజం కమలాననే |
దుర్గాయాః శోధనే మాయా వాగ్బీజపుటితా భవేత్ || ౧౩ ||

దుర్గే స్వాహా పునర్మాయా వాగ్బీజఞ్చ పునశ్చ వాక్ |
ప్రణవం దాస్తముద్భృత్య వామకర్ణవిభూషితమ్ || ౧౪ ||

పునః ప్రణవముద్భృత్య ధనదాముఖశోధనమ్ |
ఏవం మస్త్రం మహాదేవి ధూమావత్యా భవేదపి || ౧౫ ||

హే దేవీ ! కమలాననే ! లక్ష్మీ మస్త్ర కా ముఖశోధన హై
“శ్రీం” | దుర్గామస్త్ర కా ముఖశోధన హై వాగబీజ ద్వారా
పుటిత మాయా బీజ, పునః యహీ బీజ - “ఐం హ్రీం ఐం దుర్గే స్వాహా హ్రీం
ఐం ఐం” | ప్రణవోచ్చారణ కరకే వామకర్ణయుక్త (ఉ) దాస్త (ఘ)
కా ఉచ్చారణ కరకే పునః ప్రణవ లగాయే - “ఓం ధూం ఓం”

యహ హై ధనదా కా ముఖశోధన | హే దేవీ ! యహీ హైం, ధూమావతీ కా
భీ ముఖశోధన మన్త || ౧౩-౧౫||

ప్రణవో బిన్దుమాన్ దేవి పఞ్చాన్తకో గణేశితుః |
వేదాది గగనం వహ్నిమనుయుగ్ బిన్దుచన్ద్రవత్ || ౧౬ ||

ద్వయక్షరం పరమేశాని విష్టోశ్చ ముఖశోధనే |
అన్యాసాం ప్రణవో దేవి బాలాదీనాం ప్రకీర్తితమ్ || ౧౭||

హే దేవీ ! ప్రణవ తథా బిన్దు యుక్త పచాన్తక (గ) గణేశమన్త కా
ముఖశోధన హై, అర్థాత్ “ఓం గం” | హే పరమేశ్వరీ ! వేదాది బీజ
(ఓం) వహ్ని బీజ (రం) మను (ఔ) బిన్దు తథా చన్ద్ర కో యుక్త కరతే హుయే
“హా”కార = “ఓం హ్రా” హీ విష్ణుమన్త కా ముఖ-
శోధన మంత్ర హైం, అన్య కా ప్రణవ (ఓం) హై || ౧౬-౧౭||

స్త్రీణాం శుభ్రతుల్యం హి ముఖశోధనమీరితమ్ |
ముఖశోధనమాత్రేణ జిహ్వోమృతమయీ భవేత్ || ౧౮||

స్త్రీ కే లియే శుద్ర కే హి సమాన ముఖశోధన విహిత హే అర్థాత్ ప్రణవ
కే స్థాన పర దీర్ఘ ప్రణవ ఓం తథా స్వాహా కే స్థాన పర “నమః”
కా ప్రయోగ కరే | ముఖశోధన క్రియా ద్వారా జిహ్వో తత్కాల అమృతమయీ
హో జాతీ హై || ౧౮||

అన్యథా మూత్రవిడ్యుక్తా జిహ్వో భవతి సర్వదా |
భక్షణైర్దూషితా జిహ్వో మిథ్యావాక్యేత దూషితా || ౧౯||

కలహేర్దూషితా జిహ్వో తత్ కథం ప్రజపేన్మనూమ |
తత్శోధనమనాచర్య న జపేత్ పామరః క్వచిత్ || ౨౦||

ముఖశోధన కే వినా జీభ విష్టామూత్ర కే సమాన అపవిత్ర రహతీ హై,
కోకి అభక్ష్య ఖానే నే, ఝూత బోలనే నే తథా కలహా నే దూషిత హో జాతీ
హై | అతః ఉన అపవిత్ర (౧౯) జిహ్వో నే మంత్రజప కైనే హోగా? పాపయుక్త
మానవ కభి భీ జిహ్వో శోధన కియే వినా జప న కరే || ౧౯-౨౦||

శైవశాక్తవైష్ణవాదేః సర్వస్యాంవశ్యమేవ చ |
అన్యథా ప్రజపేన్మన్తం మోహేన యది భావని || ౨౧||

శైవశాక్త వైష్ణవ సమి ఇనే జానేమ్ | హే భావినీ ! యది మానవ

మోహవశాత్ ఇనకే వినా మన్తజప కరతా హై, తబ ॥ ౨౧॥

సర్వః తస్య వృథా దేవి మన్తసిద్ధిర్న జాయతే ।

అన్తే నరకవాసీ చ భవేత్ సోఽపి న చాన్యథా ॥ ౨౨॥

దేవో యది జపేన్మన్తం న కృత్వా ముఖశోధనమ్ ।

పతనం తస్య దేవేశి కిం పునర్మర్త్యంవాసినామ్ ॥ ౨౩॥

ఉనకే సమస్త అనుష్ఠాన వ్యర్థ హోతే హైం ఔర సిద్ధి నహిం మిలతీ ।

ఉనే అన్త మే నరక జానా పడతా హై । యహ అన్యథా కథన నహిం హై ।

హే దేవేశీ ! దేవతా భీ ముఖశోధన బినా మన్త జపనే పర పతన కే

భాగీ హోతే హైం । మృత్యు లోకవాసీ కీ బాత హి క్యా ?

॥ ఇతి సరస్వతీతన్త్రే షష్ఠః పటలః ॥

॥ సరస్వతీతన్త్ర కా ఛతవః, పటల సమాప్త ॥

॥ సమాప్త ॥

Encoded and proofread by DPD

sarasvatItantram

pdf was typeset on April 13, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

